

ESZTERGOM- BUDAPEST

HIT • REMÉNY • SZERETET

AZ ESZTERGOM-BUDAPESTI FŐEGYHÁZMEGYE NEGYEDÉVENKÉNT MEGJELENŐ LAPJA

13. ÉVFOLYAM - 2015/2. SZÁM

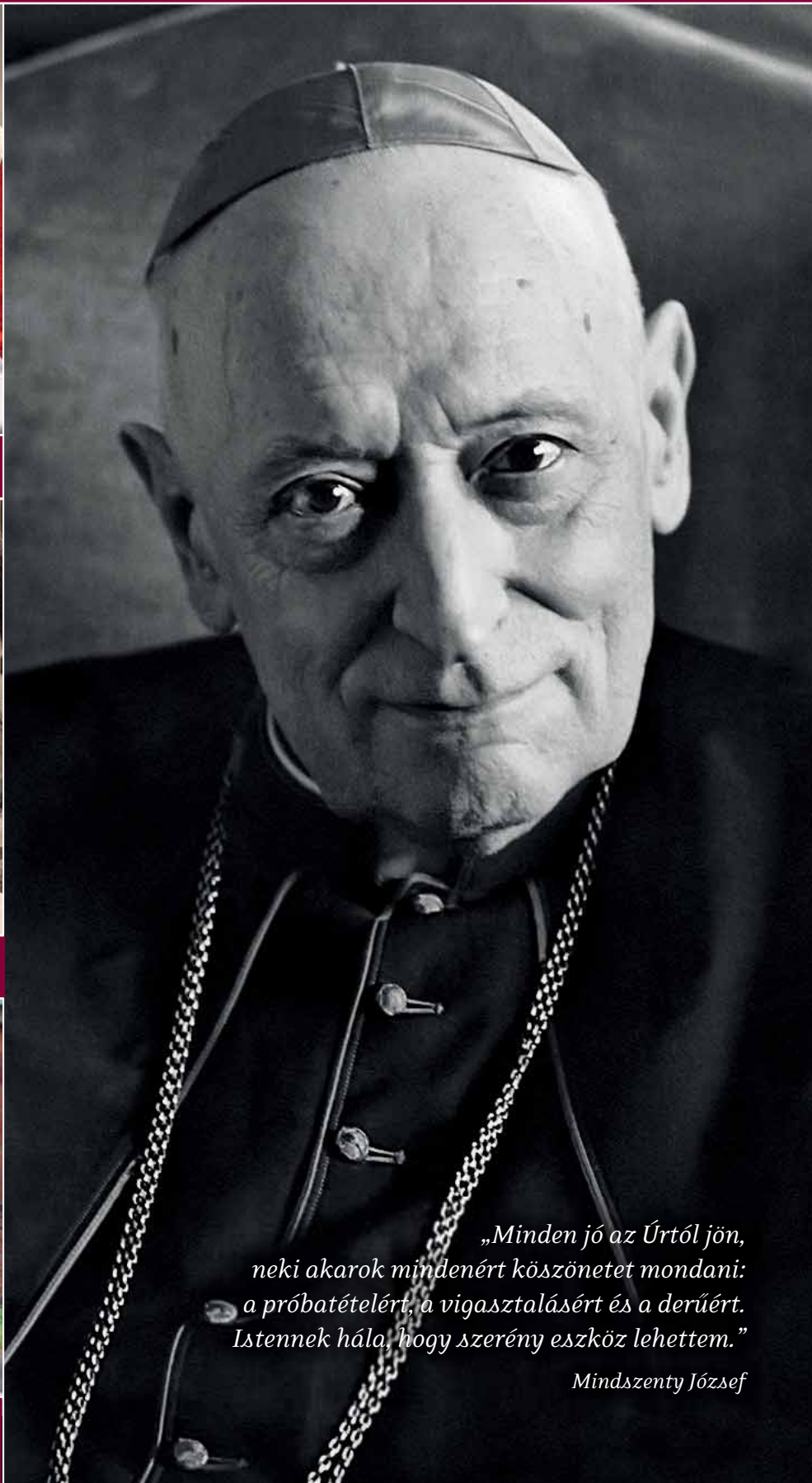
MILLENNIUM

KIÁLLÍTÁS

MIGRÁCIÓ

*„Minden jó az Úrtól jön,
neki akarok mindenért köszönetet mondani:
a próbatételért, a vigasztalásért és a derűért.
Istennek hála, hogy szerény eszköz lehettem.”*

Mindszenty József

BEMUTATTÁK AZ ŐSZI SZINÓDUS MUNKADOKUMENTUMÁT

A Vatikánban hozták nyilvánosságra az októberi, rendes családszinódus úgynevezett munkadokumentumát, amely a tavalyi, rendkívüli szinódus záródokumentumára épül, annak pontjait idézi, kiegészítve a püspöki konferenciák, a családok, az egyetemek és oktatási intézmények meglátásaival. Része tehát a család témakörét körüljáró kérdőívek válasznak összegzése, amelyet a szinódusi titkárság küldött szét a világ részegyházai- ba. A hetvennyolc oldalas anyagot Lorenzo Baldisseri bíboros, szinódusi főtárgyaló, Erdő Péter bíboros, főrelátor, valamint Bruno Forte érsek, a szinódus különleges titkára ismertette június 23-án.

A dokumentum három részre oszlik: a családdal kapcsolatos kihívások meghallgatása, a családi hivatás meghatározása, továbbá a család mai küldetése. Az első pont rávilágít korunk kulturális ellentmondásaira, így arra, hogy a szemé-

lyes identitást és az érzelmi intimitást a két nem biológiai különbözőségétől teljesen elszakítva kívánják értelmezni. Idetartozik az a törekvés is, amely házassági címet akar elismerni a nem férfi-nő kapcsolatban élő párok számára is. A dokumentum ezzel szemben a nemek közötti különbségek nem pusztán biológiai, hanem emberi és kulturális vonásnak elmélyítését szorgalmazza.

A dokumentum a társadalmi ellentmondásokat is vizsgálja, amelyek a család széthullásához vezetnek: a háború, a migráció, a szegénység, az uzsora, az eldobható termékek kultúrája, a kedvezőtlen és kétes gazdasági fejlődés, mialatt az intézmények kibújnak kötelezettségeik alól és képtelenek támogatni a kiscsaládokat. Holott éppen ők alkotják a társadalom alapvető tartóoszlopát.

A második rész leszögezi a szentségi házasság felbonthatatlanságát, emlékez-

tetve, hogy az Egyháznak lelkipásztori szeretettel kell kísérnie a válságban lévő házasságokat, az irgalmasság jegyében. A harmadik szakasz az örökbefogadás és a gyermekelhelyezés jelentőségéről is szól, megállapítva: a gyermekvállalás alapja a férfi és a nő közötti házassági szeretet.

Erdő Péter a tájékoztatót követően úgy nyilatkozott: általános jelenlét a világban az „intézményektől való menekülés vagy tartózkodás”, ennek a keretébe illeszkedik a polgári házasságok számának csökkenése is. A bíboros a továbbiakról szólva tudatta: a nyár folyamán érkeznek további hozzászólások, ugyanakkor elkezdődik a konkrét felkészülés az őszi találkozásra. A szinódusi tagok megerősítése már nagyrészt megtörtént.

Somogyi Viktória

Erdő Péter június 30-án, az esztergomi bazilikában mutatott be szentmisét, abból az alkalomból, hogy a Szent Adalbert Központban megkezdődött a Piarista Rend egyetemes képtalanja.

***

Hetvenöt éves korában, június 25-én, szívinfarktus következtében elhunyt XIX. Nerszész Péter örmény katolikus pátriárka. Ő volt az első örmény egyházfő, aki Magyarországra látogatott. 2015. május 23-án pünkösd előesti örmény rítusú szentmisét mutatott be a Szent István-bazilikában. A liturgián Erdő Péter prezideált.

***

„Szűz Mária könnyeiből, az ő szeretetéből merítsünk erőt” - buzdított Erdő Péter június 21-én, a Bacsfnán bemutatott búcsúi nagymisén. A helyi Szűzanya-kegykép könnyezésének 300. évfordulóján rendeztek jubileumi ünnepséget a felvidéki településen.

A bíboros június 13-án az esztergomi bazilikában diakónussá szentelte az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye szolgálatára Csepregi Róbertet, Nagy Sándort és Varga Norbertet.

***

Beiktatták tisztségébe Debrecenben a görögkatolikus Hajdúdorogi Metropólia vezetőjét, Kocsis Fülöp érsek-metropolitát június 12-én. A székesegyházban Alberto Bottari de Castello apostoli nuncius ismertette a pápai bullát, amelyben Ferenc pápa a Magyarországi Sajtójogi Metropolitai Egyház megalapításáról, a metropólia székhelyéről, illetve a metropólia első érsek-metropolitájának személyéről rendelkezett. Az ünnepi eseményen részt vett Erdő Péter is.

***

Főpásztorunkat a Keleti Egyházak Kongregációjának tagjává nevezték ki június elején. Jelen kinevezéssel a bíboros az Apostoli Szentszék hét dikasztériumának tagja lett.

***

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia Pro Cultura Christiana-díjat adományozott Hager Ritta textilművésznak a művein átható keresztény katolikus elkötelezettség elismerése jeléül. A kitüntetést Erdő Péter adta át június 2-án.

***

Május 28-án Rómában, a Nagymesteri Palota dísztermében vette át a bíbo-

ros a Szuverén Máltai Lovagrend Nagykeresztes tartományagya jelvényeit Matthew Festing nagymestertől. Ezzel Erdő Péter tartományagyi méltóságban tagja lett a rendnek.

***

Erdő Péter bíboros, az Európai Püspöki Konferenciák Tanácsának elnöke és Stanislav Zvolenský pozsonyi érsek, a Szlovák Püspöki Konferencia elnöke meghívására május 11-12-én Pozsonyban tartották a közép-kelet-európai püspökök találkozóját.

***

Vértanúsága színhelyén, Litéren emlékeztek szentmisével a hetven éve meggyilkolt Bódi Magdira. „Élete és halála az életszentség példája, amely Isten segítségével mindenki számára elérhető” - fogalmazott Erdő Péter április 18-án a Veszprém megyei községben. Az őt megerősíteni akaró szovjet katonák elől menekülő munkáslánnyal itt végzett támadója 1945. március 23-án.

***

A Szentszék és hazánk közti diplomáciai kapcsolatok helyreállításának 25. évfordulója alkalmából rendeztek konferenciát április 14-én a Parlamentben. Az eseményen részt vett Paul Richard Gallagher, a Szentszéki Államtitkárság Államközi kapcsolatokért felelős titkára, vatikáni külügyminiszter.

Magyar Kurír

MENEKÜLT-ÜGY: SZOLIDARITÁS ÉS FELELŐSSÉG

Az ENSZ legfrissebb adatai szerint az év első hat hónapjában mintegy 137 ezer migráns kelt át a Földközi-tengeren, 83 százalékkal több, mint 2014 azonos időszakában. Az előrejelzés szerint a leginkább a közel-keleti fegyveres konfliktusoknak, illetve a líbiai kaotikus állapotnak „köszönhető” áradat a közeljövőben sem mérséklődik. A helyzet súlyosságára való tekintettel Ferenc pápa több alkalommal is megszólalt a témában, június végi torinói látogatása során pedig menekültek egy csoportjával is találkozott.

Szent Péter téri általános audienciáján, június 17-én az egyházfő arra szólított fel, hogy a világon sehol ne zárják be az ajtót azok előtt, akik egy jobb élet reményében más országokban keresnek menedéket. „Arra hívok fel mindenkit, hogy kérjen megbocsátást Istentől azon emberek és intézmények számára, akik bezárják az ajtót a családok és védelmet keresők előtt” - fogalmazott, megjegyezve: „ezen fivéreink és nővéreink messze a hazájuktól keresnek menedéket, ahol félelem nélkül élhetnek”, és imára buzdított a menekültek emberi méltóságának tiszteletben tartása érdekében. Ferenc pápa emellett köszönetet mondott azoknak, akik gondoskodnak az üldözöttekről, valamint közös cselekvésre szólította fel a nemzetközi közösséget a kényszer-migráció ellen.

Az Európai Püspöki Konferenciák Tanácsa (CCEE) migrációért felelős tagjai július elején Vilniusban tárgyaltak a kialakult helyzetről és az ezzel kapcsolatos teendőkről. A testület szerint ahhoz, hogy érdemi módon foglalkozzanak a sokrétű problémával, össze kell fognia egymással minden érintettnek: a civil társadalomnak, az egyházaknak és a hivatalos szerveknek. Az Egyház felada-

ta, hogy elsősegélyt nyújtson, képviselve az emberi méltóság sérthetlenségét. Feladata továbbá, hogy hidat építsen a hívek és a migránsok között.

Duarte da Cunha, a CCEE főtitkára úgy nyilatkozott: foglalkozni kell azokkal a problémákkal is, melyek egész népeket kényszerítenek arra, hogy elvándoroljanak, elhagyják otthonaikat, rokonaikat. Fontos kitérni arra is, mi ebben az ügynevezett nyugati országok felelőssége. Az Európai Uniónak „őszinte és mély szolidaritással, nem álszent szövegekkel kel kezelnie a helyzetet”.

Megszólalt a kérdés kapcsán a Lusitania et Pax Bizottságok európai konferenciája is, szintén az EU felelősségét hangoztatva. A június 22-i dokumentumukban az együttérzés erősítése mellett szorgalmazzák olyan „jogszerű intézkedések biztosítását is, melyek megfelelnek az emberkereskedelmet”. A testület ugyanakkor elismeri minden állam jogát, hogy gyakorolja saját határai ellenőrzésének szuverenitását, mindaddig, amíg azt az emberek méltósága és jogaik szükségszerű tiszteletben tartásával teszi. Szót emelt a menekültekért a Szentszék nevében Silvano Tomasi érsek, genfi ENSZ-megfigyelő is. Leszögezte: ami a migránsok Európában és a világ többi részén való elhelyezését és elosztását illeti, az egyenlőség elvének kell érvényesülnie, eközben persze figyelemmel kell lenni az adott ország biztonsági és szociális helyzetére is. „Ne feledjük, a migráció és az éghajlatváltozás a 21. század fő kihívása, és mint ilyen, globális megoldást kíván” - hangsúlyozta Tomasi érsek.

A szolidaritás fontosságát emelte ki a migráció kapcsán Erdő Péter bíboros is, aki az Inforádióknak adott, május

végi interjújában fejtette ki véleményét. Aláhúzta: a Katolikus Egyház küldetése a nyomorban, bajban, szükségben lévő embernek járó, embernek szóló segítség nyújtása. Utalt arra, egyes mediterrán államok, de részben egyházi vezetők is láttak fantáziát abban, hogy osszuk el a bevándorlókat, és a többi ország is vegyen át egy bizonyos kontingenst. Ugyanakkor érzik azt a problémát is, hogy valahogyan azt is meg kell határozni, ki léphet, ki nem léphet be.

„Jézus Krisztus radikális tanítása olyan tanítás, ami a saját korában is megbotránkoztatta a környezetét, mert azt mondták, hogy ki tudja ezt mind megtartani. És mégis az ellenségszeretet parancsa, azt hiszem, ennek a legmagasabb foka, amikor már azt sem nézzük, hogy tulajdonképpen milyen az illető beállítottsága, hanem csak azt, hogy nyomorúságot, szükségletet szenved. Természetesen az államoknak joga és kötelessége az, hogy valamilyen szinten a közrendet biztosítsák, igyekezzenek annak a közösségnek az igazi javát szolgálni, akit képviselnek. Ez azonban ezzel a konkrét és nagyon közvetlen szeretetparanccsal együtt kell hogy működjön” - fogalmazott a bíboros. Elismerte, mindez önmagában még nem oldja meg ezt a hatalmas, sőt világméretű problémát. Ezért a bevándorlóknak való segítségnyújtás mellett fontos, hogy „megszüntessük a kétségbeesett elvándorlás okait, és lehetővé tegyük, hogy mindenki békében élhessen a saját eredeti hazájában”. Vagyis - folytatta a főpásztor - a hívő számára abszolút parancs az azonnali és hatékony segítség. Másrészt az államok számára megmarad az igazi közjóért való felelősség, de ebbe az emberség is beletartozik - mondta Erdő Péter.

A száz évvel ezelőtt végzett felajánlás évfordulóján, a fővárosi Szent István-bazilikában, ünnepi szentmise keretében ajánlották fel Magyarországot Jézus Szentséges Szívének a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) tagjai június másodikán. Együtt adtak hálát Istennek „azért, hogy minden történelmi katasztrófa és megpróbáltatás ellenére ma ismét itt lehetünk”. Közösen úgy fogalmaztak: „Imádandó Megváltó, aki szentséges Szívedet mindenkor kitérő az egész emberiség előtt, aki irgalmasságod számtalan csodáját éreztetted már nemzetünkkel, engedd, hogy gyermeki bizalommal közeledjünk végtelen szereteted kimeríthetetlen forrásához, és esedezve kérjünk, terjeszd ki hatalmas oltalmadat szeretett hazánk fölé! Hárítsd el róla haragodat és büntetésed súlyos csapásait! Adj világgosságot és erőt népünknek, hogy a mai időkben, amikor az emberiség és az Egyház történetében nagy változások zajlanak, felismerhessük és követhessük szent akaratot! Védeld meg egész országunkat, amely magát teljesen Szent Szívednek ajánlja.”

Erdő Péter bíboros, az MKPK elnöke szentbeszédében elmondta: Jézus Szíve tisztelete ma is időszerű. „Ha körülné-

zünk a világban, sokszor szorongva látjuk, nem a józan ész és a szeretet irányítja az életünket, sőt az egész emberi közösség is mintha történelmi, társadalmi csapdába került volna” - mondta, majd felidézte: az ez alkalommal elmondott felajánláshoz egészen hasonló szöveget olvasott fel 1915-ben Csernoch János vezetésével az akkori püspöki kar, felajánlva a háborútól és reménytelenségtől gyötört Magyarországot az isteni szívnek. „Amikor most, száz év múltán megújítjuk ezt a felajánlást, mai fájdalomainkra, lelkiismeret-furdalásainkra és reményeinkre gondolunk. A több mint hatmillió abortuszra, az előregező társadalomra, arra, hogy népünk szinte hanykolódik azon a tengeren, amit a globális gazdaság és politika, az emberiség elemi erejű mozgásai viharként korbácsolnak. Hinnünk kell abban, hogy a mindenható Isten szemében értékesek vagyunk, hogy szeret minket” - hangsúlyozta a bíboros.

Jézus Szívének már a középkor óta élő tisztelete dogmatikailag a Szentírás alapján: Jézus keresztben átszúrt szíve a megváltó szeretet szimbóluma. IX. Piusz pápa 1856-ban Jézus Szíve ünnepét az egész Katolikus Egyházra kiterjesztette.

Kuzmányi István

ÚJ KÖTET FUTÓ KÁROLYTÓL: MEGHÍVÓ A MENNYORSZÁGBA

Az embert folyton döntéshelyzetbe állító szeretet jelenkori megvalósítását állítja a középpontba idei kötetében Futó Károly római katolikus lelképásztor. Felteszi a kérdést: meg kell-e változnunk valamiben, vagy talán magunk vagyunk a földön járó tökéletesség? Egyúttal figyelmeztet: nem emberekhez kell magunkat hasonlítani, hanem a megváltó Jézus Krisztushoz, aki a legfőbb minta a számunkra. Valóban szerető szívűek és nemes lelkűek csak akkor leszünk, ha megközelítjük az Ő tökéletességét, amennyire ez egyáltalán lehetséges.

Futó Károly kanonok az élet lényegét a hármasszeretben látja: szeretni Isten, szeretni embertársamat, és szeretni magamat. Ez pedig csak úgy valósítható meg, ha folyamatosan szembenézünk jellembeli gyengeségeinkkel és igyekszünk azokat levetközni. A legfontosabb kérdésünk így hangzik: mit tenne Jézus a helyünkben?

Krisztus úgy szerette az embereket, hogy nem akarta őket erővel megváltoztatni. Elfogadott mindenkit olyanak, amilyenek voltak. A szerző szép dolognak tartja, hogy szeretjük a távolban élő árvízkárosultakat, a földregésben elpusztult ázsiai embereket, ám a szeretetnek „itt kell kezdődnie, a közvetlen közelemben”. Áldozatok nélkül nem lehet szeretni, aki azt hiszi, hogy ez lehetséges, az súlyosan téved. „Nem az élet napos oldala, nem a külsőségek, szép ruhák, vagyon, múlt népszerűség teszi boldoggá az embert, hanem az, ha jól tesz másokkal” - mutat rá az atya, aki azonban nem kelt hamis illúziókat az olvasóban. Megállapítja ugyanis: a bukott angyal, a sátán valóban létezik, és démonai segítségével mindent megtesz azért, hogy a gonoszság jusson uralomra a földön. Alapvető módszere, hogy elhitesse az emberrel: nem érdemes jónak lenni, és olyan vágyakat kelt-

sen benne, amelyek előbb-utóbb bűnbe viszik.

A gonoszság mindennapi tapasztalat a földön, s mert hatalma nagy, Jézus is tudatosan száll szembe a gonoszszal. Krisztus a jóságot és Isten országát hozta el a világba. Isten országa, ahol ő uralkodik, szemben áll a sátán országával. „A két ország lakói kezdettől fogva nagy harcban állnak egymással, és ez a harc a világ végéig tart. Szellemi harc zajlik a világban.”

A bűn, illetve a megtérés fogalmáról elmélkedve a szerző kifejti: a bűn lényege, hogy valaki tudatosan száll szembe Isten akaratával. Megtérésről pedig akkor beszélhetünk, amikor az illető saját elhatározásából szakít bűnös életével, s attól kezdve teljesen aláveti magát Isten akaratának. Ez „nem egyszeri tett, hanem folyamat, aminek soha nincs vége”.

Bodnár Dániel

LAUDATO SI'

A teremtéskor Isten az emberre bízta a világot, hogy „művelje és őrizze” azt (Ter 2,15), s az ő segítségével akarta beteljesíteni a teremtés aktusát: Ádám volt az, aki elnevezte az élőlényeket (vö. Ter 2,19-20). Az ember azonban nem kívülről vagy felülről a világba küldött uralkodó, hanem maga is része a teremtésnek. A földről felszálló pára által megnedvesített földből lett megalkotva (vö. Ter 2,6-7), teljes közösségben a kozmoszal. Hivatásul kapta a „művelést”, a teremtett szépség kibontakoztatását a munka által (vö. Ter 3,23). Föld és ember elválaszthatatlanul egybe tartoznak. Az első nem éri el teljességét a második nélkül, a második értelmetlenné, gyökértelessé válik az első nélkül.

Mégis azt tapasztaltuk és tapasztaljuk, hogy a keresztény nemzetek, országok a kezdetektől fogva élenjárói voltak a teremtett világ pusztításának, kizsákmányolásának, méltatlan és önző leigázásának. Mintha pont a keresztények felejtették volna el azokat az alapvető igazságokat, amelyeket a Szentírás első lapjai olyan egyértelműen elénk tárnak. A „művelés” rablógazdálkodássá, a „megőrzés” minden lelkiismeret-furdalástól mentes profitvadászattá silányodott.

Míg a keresztények késlekedtek, sőt gazdasági, politikai rendszereik világszintű kiterjesztésével az azokból fakadó problémákat és veszélyeket is globalizálták, addig más csoportosulások már jó ideje nyitogatták az emberek szemeit. Egyeseknél az ökológia egyenesen spirituálisává vált, a természet, a „Földanya” a legnagyobb tisztelettel és szeretettel körülvevett „istenné”. Sokszor ugyan helyesen ismerték fel az emberi tényező felelősségét a válságban, ám megoldási javaslataik egyenesen emberellenesek, életellenesek: mintha választani kellene az egészséges környezet és az ember között, s az ember lenne a legelsőként kiiktatandó „szennyezés”.

Ezek a részben jogos, mégsem kielégítő állásfoglalások még sürgetőbbé tették, hogy a kereszténység ne csupán a partvonalról szemlélje a történéseket, hanem aktív szereplővé és inspirációs forrássá váljon a mai világban, ahol oly sok ember érzi át a természet iránti szeretetet, felelősség, óvás és gondoskodás kötelezettségének a súlyát. Az ember része a „közös otthonnak” - márpedig az

ökológia szó pontosan a görög oikosz, otthon kifejezésből származik. Mit nyújt a keresztény hit? Milyen javaslatot, ajánlatot tud letenni az asztalra? Hogyan tud cselekvő módon hozzájárulni a kialakult, súlyos helyzet orvoslásához? A lehető legaktuálisabbak ezek a kérdések, éppen ezért Ferenc pápa *Laudato si'* kezdetű enciklikája jókor érkezett, egy olyan embertől, aki latin-amerikaiaként megtapasztalhatta a gazdasági, politikai érdekekből elkövetett környezetrombolás elszomorító következményeit. Az Egyház identitásában elengedhetetlen missziós megtérés után (ld. *Evangelii gaudium*) most elérkezett az Egyház szolgálatában és küldetésében elengedhetetlen ökológiai megtérés ideje, amely a környezet és a társadalom válságait nem kijátssza

egy más ellen, hanem együtt igyekezik megoldani, hisz ez az egyetlen járható út.

A mostani dokumentum látszólag alig kapcsolódik az előző két pápai megnyilatkozáshoz, a hitről szóló enciklikához (*Lumen fidei*) és az (új) evangelizációról szóló buzdításhoz (*Evangelii gaudium*). Ez azonban csak a felszínen van így. Ugyanis ahogy elkezdjük olvasni az új enciklikát, legalább két dolog nyilvánvalóvá válik:

1) A tónus, az alkalmazott szófordulatok és látásmód ismerős az *Evangelii gaudium*-ból. Ahogy ott, úgy itt is egy „kiáltást hallunk meg” (EG 187-192 és LS 2): az első esetben a szegényeké, a második esetben a „Föld anyáét” (Assisi Ferenc: *Naphimmusz*). Erre kell válaszol-

nunk, nemcsak elméleti, de gyakorlati szinten is.

2) Itt tárul fel a válaszadás hittani mélysége: ahogyan a szegényeknek nyújtott szolgálat nem szociológiai vagy filozófiai kategória (EG 198), úgy „Föld anyánk” óvása és védelme sem csupán tudományos, „környezetvédelmi” kérdés, hanem isteni küldetés (LS 13-16).

E két szempontot szépen egyesíti az enciklika címe, amely Assisi Szent Ferenc *Naphimmuszát* visszhangozza, azt a csodálatos költeményt, amelyet Umbria zöld völgyére tekintve, a S. Damiano-kápolna mellett szerzett a XIII. századi Szent. Amikor az ember tudatára ébred, hogy a teremtésben mennyi „fivére” és „nővére” hirdeti az Alkotót, hirtelen észreveszi, hogy szemlélésük által

hite is elmélyül, lelke is kitágul. A pápa Szent Pál apostolt idézi (Róm 8,22), aki ír az „egész teremtett világról”, amely a szülés kínjaiban sóhajtozik, mígnem megnyilvánulnak Isten fiai - vagyis a fizikai mindenség és az ember sorsa elválaszthatatlan (LS 2). Az ember üdvössége elválaszthatatlan a teremtett világtól, amelyben él. Senki sem hiheti, megállhat Isten előtt úgy, hogy közben fájdalmat, szenvedést, pusztulást okoz azoknak a „fivereknek” és „nővéreknek”, akikről a *Naphimmusz* énekel. Nem lehet hinni, hitet átadni anélkül, hogy közben ne töltenénk be Istentől kapott küldetésünket, amely a teremtett világ „örzésére és gondozására” irányul (Ter 2,15).

Török Csaba

Június 18-án mutatták be a Vatikánban Ferenc pápa második enciklikáját, amely a Szent Ferenc által írt *Naphimmusz* legismertebb verssoráról kapta a későlatin *Laudato si'* (*Áldott légy!*) címet. Az enciklika alcíme: a közös otthon gondozása, témája pedig a teremtett világ védelme. Az olasz nyelvű szöveggel egy időben közölték a francia, angol, német, spanyol és portugál fordítást is - hamarosan megjelenik a magyar nyelvű változat is. A dokumentum bemutatóján jelen volt I. Bartolomaiosz konstantinápolyi pátriárka küldötte is. Az enciklika megelőzi az év végén Párizsban esedékes ENSZ éghajlat-változási keretegyezmény-konferenciát. Az egyházfő *Az evangélium öröme* (*Evangelii gaudium*) kezdetű apostoli buzdítása 2013 novemberében az Egyház hivatásáról szólt.

Az elmúlt időszak kutatásai szerint legalább minden negyedik tizenhat éves fiatal fogyasztott már nem alkalomszerűen kábítószer. A leginkább elterjedt továbbra is a marihuána, de egyre több áldozatot szednek az úgynevezett dizájn-készítmények. Világszerte június 26-án tartják a drogfogyasztás elleni küzdelem nemzetközi napját, Budapesten a Margitszigeten szerveztek figyelemfelhívó programokat és nagyszabású gálakoncertet a világnap alkalmából.

A Víztorony udvarán várta a családokat a Katolikus Karitás Rév Szenvedélybeteg-segítő Szolgálat és a Magyar

Református Egyház Kallódó Ifjúságot Mentő Missziója, amelyek egész évben segítik az addiktív problémával küzdőket és családjukat. A szervezetek munkatársai információs anyagokkal, ismeretterjesztő beszélgetésekkel segítették az érdeklődőket, valamint lehetőséget biztosítottak személyes konzultációra is. Ezen túlmenően különböző játékos programokat, tematikus filmklubot, táncházat és sporteseményeket is tartottak.

Az esti gálakoncerten magyar és külföldi előadók léptek fel az *Élj tisztán!* szlogen jegyében a Szabadtéri Színpadon. A külföldi sztárvendég a kétsze-

res Grammy-díjas dzsesszbőgős, Ron Carter és kvartettje volt.

Ismeretes: az ENSZ közgyűlése 1987. évi határozata alapján 1988 óta tartják meg világszerte a nemzetközi napot, hogy ezzel is felhívják a figyelmet a drogfogyasztás veszélyeire, a drogkereskedelem elleni harc fontosságára. Ezen a napon a világ számos pontján szerveznek megemlékezéseket, közösségi eseményeket, illetve koncerteket, általában ismert közéleti személyiségek közreműködésével. Magyarországon csak 1997-óta ünneplik a világnapot.

SEGÉLYKAMIONOK INDULTAK KÁRPÁTALJÁRA

Tartós élelmiszerekkel, illetve gyógyászati segédeszközökkel megpakolt kamionok indultak június 2-án reggel Budapestről Kárpátaljára, valamint a Kárpátokon túlra. A civil és karitatív szervezetek, egyházak, önkormányzatok és a kormány összesen 100 millió forint értékű adományát tartalmazó nyolc kamiont Soltész Miklós államtitkár indította útnak az M3-as Logisztikai Központból. A kereszténydemokrata politikai megjegyezte: a 126 tonnányi szállítmány jelképes időpontban, épp az ortodox pünkösd után indult el. A nyolc kamionból 4 tartós élelmiszereket szállított és Kárpátaljára érkezett, míg a másik 4 az élelmiszereken kívül gyógyászati segédeszközöket vitt a Kárpátokon

túlra. Az adományokat elsősorban azoknak a magyar és ukrán rászoruló családoknak osztották szét a helyi szervezetek, akiket az ukrán konfliktus közvetlenül érint.

Soltész Miklós példaértékűnek nevezte, hogy a Karitatív Tanács öt tagszervezete, így a Magyar Máltai Szeretetszolgálat, a Katolikus Karitás, a Magyar Vöröskereszt, a Magyar Református Szeretetszolgálat és a Baptista Szeretetszolgálat Alapítvány a gyűjtés meghirdetését követően szinte azonnal jelentkezett, és hamarosan követte őket az Egységes Magyarországi Izraelita Hitközség, a Johannita Segítő Szolgálat és a Szent Lukács Görögkatolikus Szeretetszolgálat is.

Soltész Miklós megköszönte a felajánlóknak a támogatást, mint mondta, az ilyen és ehhez hasonló akciók mutatják meg igazán a magyar emberek, a magyar vállalkozások erejét.

Écsy Gábor atya, a Katolikus Karitás vezetője az induláskor így fogalmazott: a „szállítmány fontos üzenete lehet, hogy megérezzék az ottaniak: nincsenek egyedül, nincsenek magukra hagyva, az anyország igenis törődik velük”. A segélyszervezet amúgy már tavaly november óta folyamatos kapcsolatban áll kárpátaljai és ukrán karitatív szervezetekkel, és több alkalommal is juttattak már ki adományokat a nehéz helyzetben élő családok számára.

HA VÉGRE ITT A NYÁR...

Országsszerte megkezdődtek a Karitás-táborok, amelyekben egyhetes turnusokban nyaralhatnak nehéz helyzetben élő családok gyermekei. A tanév lezárását követően, illetve a nyár folyamán az Esztergom-Budapesti Főegyházmege Szent Erzsébet Karitás Központja szervezésében lehetett, illetve lehet menni táborozni a Miskolctapolcai Szent József Otthonba, a plébániai csoportok szervezésében. A táborokban alkalmanként mintegy harminc gyermek tud részt venni, akik számára az egyhetes nyaralás teljesen ingyenes. Sokuk számára ez a program az egyetlen lehetőség a nyaralásra, a vidám kikapcsolódásra. A táborokban természetesen számos színes program-

mal készülnek a szervezők: kirándulásokkal, kézműves foglalkozásokkal, kaland-

park-látogatással, játékos sportolással és persze fürdőzéssel.

Emellett a főegyházmege területén összesen mintegy 1.735.000 forint értékben osztott a Szent Erzsébet Központ tábori támogatást a családoknak, amelyet különböző plébániai, iskolai és egyéb táborokban való részvételhez tudnak felhasználni. Gyermeikenként átlagosan ötezer forintos utalványt kaphattak a családok.

Mindezekon túlmenően a Karitás idén is bekapcsolódott az Erzsébet-programba, ennek keretében július végén kétszáz gyermeket visznek a Balaton mellé táborozni.

Csapó Viktória

ISMÉT MAGYAR ZARÁNDOKOK CZESTOCHOWÁBAN

Ötödik alkalommal utaztak magyarok a Fekete Madonna-zarándokvonattal Czestochowába, ahol június 24-én több mint ezer résztvevőnek mutatott be szentmisét Erdő Péter bíboros. Miután a pálos közösség nevében Arnold Chrapkowski rendfőnök Pázmány Pétert idézve - „Magyarország, édes hazám, a pálosokkal együtt fogsz növekedni, és velük együtt fogsz hanyatlani” - üdvözölte az érkezőket, a magyar főpásztor homíliájában arról beszélt, Czestochowa a „mi újjászületésünk és szabadulásunk kezdetét is jelenti”.

Szűz Mária tisztelete képes testvéri közösségben egybekapcsolni a szomszédos népeket. Fontos, hogy reális, igaz képünk legyen múltunkról és jelenlegi értékeiről, s hogy tudatában legyünk annak is: a magyar kultúra nem valami homályos, pogány múlt maradványa, hanem éppen a keresztény hittel való szoros kapcsolatban fejlődött azzá, amit ma látunk. Ebből a hitből tudunk erőt meríteni. Ez a hit nem az elzárkózás valása, hanem a mások felé is megnyíló szeretetét - fogalmazott Erdő Péter.

A pálosok hagyományos esti Apel imádsága keretében, a kegykápolná-

ban elmondott elmélkedésében hangsúlyozta: amikor látjuk, hogy egy nép előregedik, fogyatkozik, méltán aggódunk, és kérjük Isten szabadító irtalmát. Megvalljuk, vétkeztünk, és személyes önzésünk is oka annak, hogy sokszor kilátástalannak érezzük a helyzetünket. „Amikor saját nehézségeink megoldását keressük, felragyog előttünk az önzetlenség, a segítőkészség, a felelősségérzet, a gyermekvállalás és a család értéke” - buzdított, hozzátéve: sokszor példaként tekintünk lengyel testvéreinkre is, mint olyan népre, amely az elmúlt évtizedekben nagylelkűen vállalta a gyermekek felnevelését, bátran kiállt értékei mellett, tanúságot tett hitéről, összetartásáról - és szent pápát adott az Egyháznak és a világnak.

A szentmisét megelőzően Boldog Jerzy Popiełuszko szobránál Székely János püspök emlékezett meg a vértanúkról, akik Jézushoz hasonlóan életüket adták hitükért, a világért. Hálát adott azokért, akik a huszadik században áldozták életüket hitükért, köztük Jerzy Popiełuszkóért, Maximilian Kolbe atyáért, Apor Vilmosért, Salkaházi Sáraért, Meszlényi Zoltánért, Scheffler Jánosért

és Bogdánffy Szilárdért. Kövér László házelnök, Soltész Miklós egyházügyi államtitkár, Gyurcsík Iván varsói magyar nagykövet, majd Tamás József püspök és Budai László szervező helyezte el koszorút a Boldog szobránál.

Czestochowa Európa harmadik legnagyobb, Lengyelország első zarándokhelye. A gótikus kápolna, amelyhez kívülről hozzáépített reneszánsz, illetve a későbbi neomanierista előcsarnok tartozik, legértékesebb kincse a csodatevő, Máriát ábrázoló kép. A legenda szerint Szent Lukács evangélista festette egy cédrustáblára.

Thullner Zsuzsanna

SZENT ADALBERT-ÜNNEP ESZTERGOMBAN

Védőszentjéről, Szent Adalbert püspökről és vértanúról emlékezett meg a főegyházmegye április 25-én. A bazilikában tartott szentmise keretében, a 2001 óta élő hagyománynak megfelelően átadták az elkötelezett, Egyházt támogató munka elismerésére alapított Szent Adalbert-díjakat, és egyúttal ministráns-találkozót is tartottak Esztergomban.

A misét celebráló Gaál Endre nagyprépost méltatta a ministránsok hűségét, kitartását az oltár szolgálatában. Az ünnepi liturgia szónoka Hajnal Róbert mesterkanonok, nyugalmazott plébános volt, aki felidézte: Szent Adalbert két éves papi működés után lett Prága püspöke. Nagy lelkesedéssel kezdte meg lelkipásztori szolgálatát, papjait közösségi életre buzdította. Aztán missziós utakra indult, így jutott el Magyarországra is, és

végzett máig hatással bíró egyházépítő munkát. „Ne fázzatok az erőfeszítéstől, igényeljétek az elvárásokat!” - fogalmazta meg Adalbert élete üzenetét a ministránsoknak Hajnal Róbert, majd arra buzdította őket, hogy missziós lendülettel apostolkodjanak.

Az elismerés nagyérem fokozatát Németh Istvánnak, kisérem fokozatát id. Tóth Kálmánnak, Tóth Zoltánnak, Kollár Izabellának és Nemessányi Lászlóné Csepreghy Évának ítélte oda a bírálóbizottság.

A szentmisét ezúttal is a ministránsok vetélkedője követte, a Megszentelt Élet Évéhez kapcsolódó feladatokkal. A szervezők szándéka az volt, hogy a gyerekek figyelmét a szerzetesi élet alapjaira irányítsák. Az első helyezést, így a kupát a budafok-belvárosi Szent Lipót-

plébánia és a békásmegyér-ófalui Szent József-plébánia csapata szerezte meg.

Másnap, Szent Adalbert ünnepe kapcsán Erdő Péter bíboros a lengyelországi érseki székhelyen, Gnieznóban mutatott be szentmisét. Homíliájában hangsúlyozta: az Egyháznak kötelessége egyértelműen felmutatni a Krisztustól kapott örökséget, és ez a mai bonyolult világunkban is érvényes. „Körülöttünk új jelenségek hódítanak: például a házasság és a család intézményébe vetett bizalom egyre általánosabb hiánya, vagy a kilátástalan szomorúságba vezető individualizmus, melyet oly nyíltan kritizált Ferenc pápa az Európa Tanácsnál tett látogatásakor mondott beszédében. Ám nekünk eme új jelenségekkel szemben is félelem nélkül kell hirdetnünk Krisztus örömhírét” - hangoztatta.

Trautwein Éva

EVEZREDES MÚLT,

REMÉNYTELI JÖVŐ ÓBUDÁN

Ünnepi szentmisét mutatott be Erdő Péter bíboros az ezeréves fennállását ünneplő óbudai Szent Péter és Pál-főplébánia közösségének, június 28-án. Szentbeszédében úgy fogalmazott: az Egyház láthatatlan alapja maga Jézus, a látható pedig Péter apostol, a szikla és az utódok. Ez a templom is krisztusi alapra épült, „ezért fakadhat belőle új élet, értelem és optimizmus minden nemzedék számára”. Hozzátette: ezért lehetett Óbuda központja, ezért tud a Krisztusba vetett hit egész emberi közösségeket megalapozni. „Városokat, falvakat, vagy akár egész országokat is. Mert minden kultúra központjában a világnézet áll. Mert minden emberi közösségnek, hogy az élete értelmes legyen, hogy érdemes legyen fáradoznia a jövőért” – hangsúlyozta a bíboros.

Rámutatott: bár a főplébánia ezer éve létezik, a kereszténység története ennél jóval régebben kezdődött Óbudán. Körülbelül 330-tól kezdve Aquincum, más néven Civitas Valeria már püspöki székhely volt. A források tanúsága szerint az egyházi központ túlélte még a Nyugatrómai Birodalom bukását is. A népvándorlás viharai azonban megszakították az egyházi jelenlét folyamatosságát. Szent István korából ismert a budai fehér templom, amelyet a Boldogasszony tiszteletére szenteltek fel, és kezdettől fogva az esztergomi érsek vezetése alatt állt. „Minden bizonynyal Orseolo Péter király alapította Szent Péter tiszteletére az óbudai prépostságot, amely később Szent Péter és Pál nevét viselte” – ismertette Erdő Péter.

A jelenlegi főplébánia és temploma, amely a töröktől való felszabadulás után, 1749-ben Paur János György építómester tervei alapján épült, mindkét hagyomány örököse.

A Tercsi Zoltán plébános, címzetes apát köszöntőjével kezdődő szentmisén részt vett mások mellett Bús Balázs, Óbuda polgármestere is. Életté kell váltanunk az evangéliumot, hogy a krisztusi igazság kultúráteremtő ereje ma is megmutatkozzék – fogalmazta meg az egész évben tartó jubileum üzenetét a plébános, aki szerint, ahogy korábban többször is, úgy most is a lelki építkezés a legfontosabb feladatuk. Megmaradtunk, jól szolgálunk, de növekednünk kell – ezek már a főplébánia állandó diakónusának, Tomkó Lászlónak a szavai.

T.É.

NEGYEDSZÁZADA A LEGELESETTEBBEKÉRT

Keresztelő Szent János születésének napján, június 24-én ünnepelték budapesti házuk huszonötödik születésnapját a Szeretet Misszionáriusai, közkeletűbb nevükön Teréz anya szerzetesnővérei, illetve segítők és barátai a Tömő utcában. A szentmisét Snell György segédpüspök mutatta be.

Ismeretes: kétszer látogatott el Teréz anya Magyarországra, 1986-ban és 1989. június 16-án, Nagy Imre és mártírtársainak újratemetésekor. Ekkor hozta az első négy nővéreket, akik Érd-Parkvárosban egy üres plébániaépületben telepedtek le. A VIII. kerületben aztán 1990-ben épült fel a konyha, száz személyes ebédlővel, s megkezdték az ebédszítást napi 250-300 személy részére. Az ünnepi szentmise előtt Veronika, a segítők egyike beszédében úgy fogalmazott: a nővérek példányértékű tettei által valóban jobbá válik a világ. A másik ember kezét nekünk kell megfognunk, de ez csak egyféleképpen lehetséges, ha a másik kezünkkel Istenbe kapaszkodunk. Hozzátette: negyed évszázada így járják a nővérek utcáinkat, Budapest sűrű házaiban, kék-fehér száriban, kis fakeresztel, Isten irgalmát közvetítve.

A kezdeteket Kati néni idézte fel: amikor Teréz anya bemutatkozott nekik, azt mondta, az emberek megismerkedésükkor névjegyet adnak át egymásnak, erre a névjegyre a legszükségesebbeket írják rá. Teréz anyáé úgy szólt: a csend gyümölcse az ima, az ima gyümölcse a hit, a hit gyümölcse a szeretet, a szeretet gyümölcse a szolgálat, a szolgálat gyümölcse a béke. Ez a ház valóban a béke otthona lett az első perctől kezdve, mind a mai napig. Beszél arról is, miként tanulták meg a Tömő utcai konyhán, hogyan kell nagy üstben, olcsó alapanyagokból tápláló éte-

leket készíteni, napi 300 ember számára. Később a legszegényebbeknek szellemi táplálékot és lelki békét is kínáltak.

Szentbeszédében Snell György felidézte: noha titokban érkezett, mégis ezrek tudtak róla, és százával jutottak Teréz anya közelébe. Állítólag Kádár Jánossal is találkozott, s felajánlotta szeretetét a magyar nemzetnek. Kádár neki-szegezte a kérdést: milyen anyagi alapja van minderre? Mosolyogva így felelt: mi nem szoktunk anyagi alapot teremteni, arról az Úristen gondoskodik.

A rendszerváltozáskor Paskai László bíboros meghívására öt nővérrel érkezett Magyarországra Teréz anya - folytatta Snell György. 1989 októberében a kerület ajándékként kapták a Tömő utcai telket a nővérek, s minisztériumi támogatás tette lehetővé az építkezést. Sokak nagylelkű adománya és áldozatos munkája nyomán végül felépült a kis ház - mutatott az udvart szegélyező, kétszintes épület végében álló kisebbik felé a püspök. Teréz anya utolsó látogatását követően már saját kápolnájukban mutathatták be az első szentmisét a nővérek, éppen huszonöt esztendővel ezelőtt, a szegények közösségének.

Ditzendy Attila Arisztid

ISTEN SZOLGÁJA

Mindszenty bíboros életének kerek évfordulóit ünnepelve egyházi közösségeink egyre jobban felfedezik az ő gazdag lelki örökségét. Esztergom, Róma és Csehimindszent csak a legkiemelkedőbb állomásai voltak a tavaszi megemlékezéseknek.

Május 2-án az esztergomi Mindszenty-zarándoklat programgazdagsága az ünnepségsorozat méltó nyitánya volt. A Mindszenty Alapítvány jubileumi felhívására sokan hoztak a bíboros sírjára személyes üzenetekkel egy-egy koszorúszalagot. Erdő Péter bíboros, a Püspöki Konferencia megjelent tagjai és a hívek együtt imádkoztak a mielőbbi boldoggá avatásért. Az esztergomi templomhegy oldalában az orosz Békességszerzők és Béke Alapítvány ajándékként felavatták a hercegprímás bronzszobrát, Vlagyimir Szurovcev orosz szobrászművész alkotását. A reprezentatív szobor főpapi katedrán imádkozva ábrázolja a hercegprímást: „Imádkozom a szeretet és a béke világáért.”

A szentmise ünnepi szónoka, Ternyák Csaba egri érsek is erre az örökségre hívta fel a figyelmet: azért jöttünk, hogy Mindszenty bíborostól tanuljunk egyház- és hazaszeretetet, azért, hogy imádkozunk és engeszteljük Magyarorszáért. A hercegprímást idézte, aki szerint „nem lehetünk olyanok, mint akiknek nincs reményük és hitük”. Mindszenty bíboros arra tanít, hogy van értelme tevékeny reménnyel tekinteni a jövőbe.

Az egri érsek szerint azért kell engesztelni Magyarorszáért, mert túl sokszor váltunk hűtlenné az imádságban és embertársaink szeretetében. Nem akartuk felismerni egymásban Isten rejtett vonásait, egyéni érdekeinket a közösség érdeke fölé helyeztük. Az egyszerű bűnbánat ezért már nem elég: engesztelnünk kell, Krisztus áldozata mellé odahelyezni a mi áldozatunkat is.

Esztergomban Erdő Péter bíborostól olyanok vehették át első alkalommal a Mindszenty József-életműdíjat, akiknek megmutatkozott az életében a hitvalló bíboros imádságos és engesztelő életeszménye: két kiemelkedő egyháztörténész, Adriányi Gábor és Mészáros István voltak az első díjazottak.

Május 7-én Mindszenty bíboros római címtemplomában, a magyar emlé-

kekben gazdag Santo Stefano Rotondo-templomban is megtartotta megemlékezését a helyi közösség; Erdő Péter meghívására Pietro Parolin bíboros, vatikáni államtitkár mutatott be szentmisét. Ünnepi beszédében a napi evangélium horizontjába állította Mindszenty bíboros alakját, akire ebben az esztendőben nemcsak halálának negyvenedik, hanem pappá szentelésének századik, érseki kinevezésének pedig hetvenedik évfordulója kapcsán is különös tisztelettel emlé-

retlen, hiszen püspökével együtt már a Tanácsköztársaság alatt is internálták, mivel kiállt a hitéért. Érseki hivatalát jó pásztorként akarta betölteni, aki ha kell, életét adja juhaiért. Mindszenty bíboros olyan ember volt, aki megmaradt Jézus szeretetében, megtartotta az Atya parancsait. Ám nem sokáig maradt hűvei körében. 1948 karácsonyán letartóztatták, és XII. Piusz pápa tiltakozása ellenére börtönbe zárták. Így vált a szenvedő és üldözött Egyház jelképévé.

Pietro Parolin szentbeszéde végén utalt arra, hogy a kommunizmusnak Magyarországon is sok áldozata volt, akik közül többeket már boldoggá avattak. Ők és Isten Szolgája Mindszenty József példaként állnak előttünk.

Csehimindszent ezt a hitvalló példát kimondottan a sajátjaként ápolja, és a hercegprímás születésnapját minden hónap 29-én engesztelő imanap keretében ünnepli. Az idei májusi imapon Veres András szombathelyi püspök felszentelte a megújult plébániatemplomot és a körülötte emelt keresztutat, mely úgy veszi körbe a dombtetőt, mint egy bástya. A festői látvány eszünkbe juttatja Mindszenty bíboros egyik hasonlatát, miszerint a család, a templom és a katolikus iskola az ősök példájával együtt a mi váróvezetünk. A szülőfalu jubileumi programjait július 4-én a hercegprímás újmiséjének 100. évfordulóját ünneplő bíborosi szentmise zárja.

Egyházi közösségeinken is túlmutató jelentőségre tett szert Mindszenty József emlékiratainak új, szövegében teljes kiadása. A Mindszenty Alapítvány azért tartotta fontosnak ezt a szöveggéközlést, mert sokkal közvetlenebb képet nyújt a hercegprímás lelki-világáról, gondolkodásáról, mint a korábbi változat, és ez segíthet, hogy előítéletek nélkül fedezzük fel gazdag személyiségét. Mélyebb

bepillantást nyerhetünk a történelmi jelentőségű munka izgalmas alkotói folyamatába, és Mindszenty bíboros élet-szentsége is sokkal átélhetőbben tárul fel az új *Emlékirataimból*. Erdő Péter kötethez írt ajánlását egy fohással zárta, mely az idei megemlékezésekre szintén érvényes lehet: „Adja Isten, hogy ez a reprezentatív kötet is hozzájáruljon Mindszenty bíboros személyének, hősies helytállásának, hitének mélyebb megértéséhez és tiszteletéhez!”

Kovács Gergely

kezünk: „Amint engem szeret az Atya, úgy szeretlek én is titeket. Ha megtartjátok parancsaimat, megmaradtok szeretetemben.” (Jn 15, 9-10)

Az államtitkár emlékeztetett arra, hogy Mindszenty bíboros pappá szentelésekor Európa az első világháború borzalmait élte át, és ebben a helyzetben ő azt tartotta a legfontosabbnak, hogy a rábízottak jó pásztorra legyen. Érseki kinevezése is történelmi fordulóponthoz kapcsolódott. A kibontakozó kommunista rendszer nem volt számára isme-

KERESZTÉNY KULTÚRA ORSZÁGSZERTE

Ismét gazdag kulturális kínálat várja ősszel az egyházi művészetek iránt érdeklődőket. Ehhez kapcsolódik a júniusi hír, miszerint az Ars Sacra Fesztivál rangos európai elismerésben részesült: az EFFE, azaz az „Európa a Fesztiválokért, a Fesztiválok Európáért” nemzetközi zsűrijétől EFFE Label 2015-2016 minősítést kapott. Ezzel hivatalosan is a kiváló minőségű európai fesztiválok közé emelkedett - közölte az Ars Sacra Alapítvány. A tájékoztatásból kiderül: az egyes országok nemzeti szövetségei által kinevezett szakértőkből álló zsűri több száz pályázatot értékelt, majd a nemzetközi grémium hozta meg az örömteli döntést.

Az alapítvány részéről hangsúlyozták: hálaival tartoznak az elmúlt évek felépítőnek, a segítőknek, a látogatóknak, akik áldásos tevékenységükkel hozzájárultak ahhoz, hogy a fesztivál ilyen pozícióba kerülhessen. Köszönetet mondtak továbbá minden anyagi és szakmai támogatásért.

Az idei, sorrendben kilencedik eseményt szeptember 19-27. között rendezik meg. Az első nap szokás szerint a „nyitott

templomok napja” lesz, melynek során a templomok országszerete és határainkon túl is egész nap programokkal várják a látogatókat.

Ismeretes, az Ars Sacra a 2007-es nemzetközi városmissziós rendezvény-sorozat gyümölcse, s célja a „remény jeleinek felmutatása a kultúrában”. Évről évre önkéntesen csatlakoznak hozzá Magyarország legnagyobb múzeumai,

Magyar Katolikus Kulturális Hetek

kulturális központjai, számos galéria és művész. A színvonalas programokat ingyenesen látogathatja a nagyközönség.

Nem sokkal később, októberben immár hetedik alkalommal rendezik meg a Magyar Katolikus Kultúra Napjait, amellyel a püspöki kar a magyarság katolikus kulturális értékeire kívánja felhívni a figyelmet.

Ugyancsak színes, színvonalas eseményeken - előadásokon, koncerteken és kiállításokon - vehetnek részt országszerete az érdeklődők. Az idei téma a család. Ebből az alkalomból a Keresztény Múzeum összegyűjti a leltárban fellelhető minden ábrázolást, ahol Mária és a gyermek Jézus mellett Szent József is helyet kapott. A legkorábbiak a betlehemi jelenetnek köthetők, a 16. szá-

zadtól szélesebb körben elterjedtek az egyiptomi menekülés képei, majd a 18-19. században a bensőséges családi élet példájaként mutattak rá az alkotók a Szent Családra. Fotótárlat is lesz, melyet a templomokban szeretnének a hívó közönség számára hozzáférhetővé tenni.

Fritzné Tökés Éva

ROSKA TAMÁSRA EMLÉKEZTEK

A 380 éve Pázmány Péter által alapított egyetem Információs Technológiai és Bionikai Kara június 23-24-én nemzetközi szimpóziumot rendezett a kar tavaly elhunyt alapító dékánja, Roska Tamás emlékére. A Simonyi Károlyról elnevezett nagyelőadót két napon keresztül baráti közösség töltötte meg. A gyászév elteltével annak öröme sugárzott, hogy Roska Tamás jelen volt ebben a közösségekben. Rendkívüli személyiségével lel-

kedésre bírt olasz, román, lengyel, német, spanyol, amerikai, török és hazai kutatókat, oktatókat és diákokat, hogy új meg új kutatási témákba kezdjenek, új meg új kultúrák elsajátításába fektessenek energiát, merjenek álmodni. Sokan emlékeznek szavaira: „Csodálatos világ a kutatás világa. Az absztrakció magasabb szintjein megértjük a természet egyre mélyebb titkait, ennek alapján új elveket és konstrukciókat állítunk életünk szolgálatába, a betegségek gyógyítására, minél több ember életkörülményeinek javítására. Csak el ne felejtkezzünk arról, amiért ezt csináljuk, az emberről. Őrzői vagyunk egymásnak, akivel találkozunk, és akit a Gondviselés ránk bízott.”

A konferencián elhangzott tudományos előadásokból is kitűnt az emberközpontú, természetet motiválta kutatási törekvés, ahogy az is: a fiatal kutatók és oktatók, a doktori iskola hallgatói a marsallbotot érzik a kezükben - hiszen erre bátorította és készítette fel őket Roska Tamás a maga köré hívott és a feladatot örömmel elvállaló, nemzetközi híru oktatógárdával együtt. A felszólalók között szerepeltek neves külföldi tudósok is, többek között a Kaliforniai Egyetem (Berkeley), a Torinói Műszaki Egyetem,

a Notre Dame Egyetem (USA, Indiana állam), a Sevillai Egyetem, a Müncheni Műszaki Egyetem, az Isztambuli Műszaki Egyetem, a Bukaresti Műszaki Egyetem, a Drezdai Műszaki Egyetem és az Imperial College London professzorai.

A kar épületében vetített képes és tárolókba rendezett állandó emlékkiállítás nyílt a professzor életéről, munkásságáról, hazai és nemzetközi díjakkal elismert eredményeiről. A megnyitón jelentették be: a kar doktori iskolája felvette Roska Tamás nevét.

Az egyetemhez kapcsolódó hír, hogy az eddigénél is szorosabb együttműködést kötött a Pázmány és az amerikai Notre Dame Egyetem. Az erről szóló dokumentumot az Egyesült Államokban Szuroimi Szabolcs rektor és Nicholas J. Entrikin, a Notre Dame nemzetközi kapcsolatokért felelős rektorhelyettese írta alá. Az amerikai kampuszt 1842-ben alapította Edward Sorin, az iskola tanárainak nagy része és az itt szolgálatot teljesítő papok mindegyike a Keresztes Kongregáció tagja. Őt kart foglal magában, amelyek többek között teológiai, művészeti, jogi, műszaki, tudományos képzést nyújtanak, könyvtára pedig egyike az USA száz legrégebbi könyvtárának.

Szomolányi Márta

ESZTERGOMI KINCSEK VENDÉGSÉGE SANKT PÖLTENBEN

Mesterművek az esztergomi Keresztény Múzeumból - ezzel a címmel nyílt egyedülálló, október 31-ig megtekinthető tárlat Sankt Pöltenben. Az Egyházmegyei Múzeum meghívására, néhány kiemelkedő kincstári és könyvtári tárggyal kiegészítve, összesen 101 műalkotással mutatkozik be Alsó-Ausztria tartományi székvárosában az esztergomi Keresztény Múzeum. Kontsek Ildikó esztergomi múzeumigazgató szerint reprezentatív kiállításról van szó, melyen bemutatják egyebek mellett a Garamszentbenedekről származó két, 1494-re datált passiójelenetet, az itáliai reneszánsz és barokk művészet köréből Bernardino Luini milánói reneszánsz festő Madonnáját, a lombard festőtől származó Leány az egyszarvúval, illetve Luca Giordano Szent Efrém újkori festők közül Janneck, Altomonte, Waldmüller egy-egy festményét is. A 19. századi magyar művészek közül idősebb Markó Károly, Liezen Mayer Sándor és Szoldatits Ferenc alkotásait vitték ki Ausztriába.

Az iparművészeti gyűjteményből reneszánsz falikárpitokat, népi és úri hímzéseket állítottak ki, míg a Főszékesegyházi Kincstárat két középkori ötvöstárgy, egy miseruha és egy historizáló kehely „képviseli”, az egyházi könyvtárakból pedig ósnyomtatványokat és régi nyomtatott, illusztrált, liturgikus használatú, illetve egyházzajog tartalmú köteteket mutatnak be.

A megnyitón Erdő Péter bíboros örömét fejezte ki a közös történelmünk során mindig jól működő osztrák-magyar egyházi kapcsolatok miatt, amelyet ez a kulturális esemény is jelez és elmélyít. Az esztergomi bazilika és építéstörténete, a múzeum alapítójának,

Simor János hercegprímásnak a kortárs művészekhez fűződő személyes kapcsolatait számos példát szolgáltatnak a szoros művészeti kapcsolatainkra. Klaus Küng megyéspüspök arról beszélt, különösen a rendszerváltás óta figyeli érdeklődéssel a magyarság sorsát, érzi azt a közös „nyelvet”, mely a művészet, a festészet, a zene eszköztárán keresztül a kölcsönös megértést biztosítja, különösen a keresztény tematikán belül. Liturgikus tárgyak, értékes festmények üzenetében a minőség és a szépség összhangja nyilvánul meg, s a harmónia elmélyíti a hitet a szemléletben.

Mudrák Attila

A MÁTYÁS-TEMLOM ÉVSZÁZADAI

Még áprilisban nyílt, de egészen október közepéig megtekinthető A budavári Nagyboldogasszony-templom, ismertebb nevén a Mátyás-templom évszázadait bemutató kiállítás. A tárlat a Budapesti Történeti Múzeum Vármúzeumában és a Mátyás-templomban kapott helyet, és számos különlegeséget ajánl az érdeklődők számára. A megnyitón Erdő Péter bíboros méltatta a páratlan alaposággal összeválogatott kiállítást, amelynek darabjait az itt élők hitvallása és gondoskodása mentette meg az utókoroknak. „Az egyedülállóan gazdag anyag tanúságot tesz arról, hogy egy ország az évszázadok alatt milyen sokszínű nemzeti értéket és kulturális gazdagságot tud egybegyűjteni. A múlt gyökerei emlékeztetnek bennünket arra, hogy ezt az örökséget meg is kell őriznünk és tovább is kell adnunk az eljövendő nemzedékeknek” - figyelmeztetett a bíboros, aki felidézte: amikor a belgrádi apostoli kormányzó helynöke 1671-ben Pesten és Budán járt, azt állapította meg, hogy Pesten működik ugyan egy katolikus kápolna, ahol két délszláv ferences mondja a szentmisét, de a város-

ban már nincsenek katolikusok. Budán viszont él néhány katolikus család, de nekik nincs templomuk, ezért vasárnaponként a pontonhídon át járnak Pestre a szentmisére. „Innen volt szép újjászületni. Ezért gondolnak ma is megrendüléssel 1686-ra, Buda török alóli felszabadulására. Ez tette lehetővé, hogy itt újra kereszténység és Magyarország legyen. A kortársak ezt a csodát a Magyarok Nagyasszonya közbenjárásának tulajdonították” - fogalmazott a főpásztor.

A mostani az első kiállítás, amely valóban egységben és teljességben mutatja be a templom gazdag történelmét. Marosi Ernő művészettörténész, akadémikus a templom koronként változó funkcióit ismertette. Farbak Péter, a Budapesti Történeti Múzeum főigazgatója pedig a 3D-s interaktív digitális modellt és a kiállítás szenzációjának számító makettet emelte ki, amelyet Schulek Frigyes készített gipszből. A második világháború alatt megsérült makettet többéves munkával állították helyre, a barokk csarnokban állították ki.

Az ünnepélyes megnyitón részt vett többek között Süllei László, a Mátyás-templom plébánosa, a főegyházmegye általános helynöke és Forrai Tamás, a Jézus Társasága Magyarországi Rendtartományának provinciálisa, továbbá a főváros képviselőjében a KDNP-s Bagdy Gábor főpolgármester-helyettes.

A Mátyás-templom a világörökség része, amely koronázó templomként, az állami reprezentáció helyszínéül a magyar történelemben, plébánia-templomként pedig Buda várostörténetében is kiemelkedő szerepet játszott. A 13. század közepén kezdték építeni, a 15. századra fővárossá lett Buda fő plébániatemploma lett, királyaink koronázásának és házasságkötéseinek is színterül szolgált. A török megszállás alatt az épület dzsámivá alakították. A visszafoglalás után a plébánia katolikus hitéletét a jezsuiták élesztették újjá. A templom országos rangját 1867-ben I. Ferenc József koronázásával, majd ezt követően Schulek Frigyes helyreállító munkája nyomán nyerte vissza.

T.ZA.

RENDBEN VAGYOK

FÖLDÖN JÁROK, ÉGRE NÉZEK

Botond testvér
Magyar Pálos Rend

www.rendbenvagyunk.hu | facebook.com/rendbenvagyunk

Kiemelt médiatámogatók

HetiVálasz

Médiatámogatók

bonum

Isián
RADIO